

LUX FILM DAYS

3 FILMI
24 JEZIKOV
28 DRŽAV

BOJEVNICA (KONA FER Í STRÍÐ)

Film režiserja Benedikta Erlingssona
Islandija, Francija, Ukrajina

BOJEVNICA (KONA FER Í STRÍÐ)

FILM REŽISERJA BENEDIKTA ERLINGSSONA

50-letna Halla je zborovodja v Reykjavíku. Na svojo čudovito Islandijo in njeno prekrasno naravo je izjemno navezana, skrbijo pa jo globalno segrevanje in ekološke katastrofe. Še posebej je zgrožena nad načrtom širitve tovarne aluminija. Skrivoma prične sabotirati visokonapetostne daljnovode, da bi tako onemogočila tovarno in predramila javnost. Načrte ji prekriža novica, na katero ni več upala. Več let je bila na čakalnem seznamu za posvojitve, zdaj pa izve, da jo v Ukrajini čaka majhna deklica.

Film *Bojevnica* je ekološka pripoved, ki se pogosto na humoren način sprašuje o smislu in teži dejanj posameznika, ki se v boju proti globalnemu segrevanju sooča z neodzivnostjo oblasti.

EKOLOŠKA PRIPOVED

Film *Bojevnica* je v prvi vrsti ekološka pripoved. V prvem prizoru Halla z lokom izstrelí puščico, s katero povzroči stik kablov na visokonapetostnem daljnovodu. Njen lik nas pri tem spominja na Viljema Tella ali pa Robina Hooda: gre za osebo, ki sama s spektakularno in izjemno dovršeno kretljivo ustvari presenetljiv učinek. Ta vtis se potrdi v nadaljevanju, ko spoznamo, da se Halla, sicer skromna, a izjemno dostojanstvena oseba, bori proti industriji aluminija, ki je nedvomno močnejši nasprotnik od nje. Pri izvajanju sabotaž si je nadela ime „Mountain Woman“, da bi svoj obraz skrila, ko jo snemajo z droni, pa masko Nelsona Mandele, s čimer je še potrdila podobo „zamaskiranega maščevalca“.

V filmu so še drugi elementi, ki spominjajo na pripoved ali pravljico. Poleg tega, da o glavni junakinji filma ne vemo veliko (Kakšna je njena preteklost? Kako si služi kruh?), nenehna prisotnost orkestra ali tria ukrajinskih pevk ustvarja občutek odmaknjenosti. Člani teh dveh skupin, ki na nek način upodabljajo Hallina čustva, so včasih prikazani kot zlobni spremljevalci, spet drugič pa kot starodavni zbor, kar je v nasprotju s temeljnim konceptom igranih filmov. Filmi nas običajno vabijo, da za trenutek pozabimo na realnost in verjamemo temu, kar vidimo, tu pa nas prisotnost glasbenikov in pevk na zaslonu opominja, da smo priča izmišljeni zgodbi.

Še bolj kot zaradi načina uprizoritve film spominja na pripoved zaradi splošnosti obravnavane teme, saj se vprašanje spora med Halo in industrijo aluminija ne razvije. (Zakaj je Halla za svojo tarčo izbrala prav industrijo aluminija in ne katere druge? Kako ta industrija ogroža okolje? Kako potek dogodkov spremenijo kitajski vlagatelji? Kaj točno želi Halla doseči? Vsa ta vprašanja ostanejo brez odgovora.) Halla „preprosto“ brani Naravo, ki je bistvena za preživetje človeške vrste, v širšem smislu pa je potrebna tudi za obstoj življenja na Zemlji, in nasprotuje industriji, ki onesnažuje in je v veliki meri odgovorna za globalno segrevanje in za številne ekološke katastrofe, do katerih prihaja povsod po svetu. Kmetu, ki ji priskoči na pomoč, Halla reče: „Kriminallec nisem jaz, ampak oni.“ Nasprotnik je nedorečen in manihejski, kot v pravljicah.

BOJ POSAMEZNIKA

Primer Halle, ki anonimno sama napade mogočno industrijo z mednarodnim kapitalom, ponazarja fantazijo, o kateri morda sanja mnogo ljudi, in sicer da bi lahko „čisto sami spremenili svet“. Gledalec uživa v tem, da filmska junakinja skrivoma krši pravila iz razloga, ki se ji zdi pravičen. Prevzamejo ga akcija, tveganje in napetost ter se za trenutek pač odpove kritičnemu razmišljanju in odobrava drznost junakinje. Razprava, ki jo sprožijo Hallina dejanja, pa ostaja v ozadju. Zanj denimo izvemo zahvaljujoč televiziji, na kateri se predvajajo poročila in oddaje, v katerih razpravljajo o sabotajah in njihovih posledicah za gospodarstvo. Vse do dne, ko junakinjo izzove neznanka, ki se pritožuje nad verjetnim zvišanjem življenjskih stroškov. Tako bi lahko Hallina dejanja imela neposredne negativne posledice na „življenje ljudi“ (še posebno najrevnejših, kar zagotovo ni njen namen). To mnenje Halle verjetno ne bi preveč motilo, če se v razpravo ne bi vpletla njena sestra dvojčica Asa, ki je pod vprašaj postavila utemeljenost velikopoteznih dejanj posameznika. Ali lahko upravičeno izvajamo dejanja, ki bodo vplivala na ljudi, čeprav ti niso odgovorni za to, na kar želimo opozoriti?

Halla kot odgovor na izjemno resne probleme, ki zahtevajo takojšen odziv, zagovarja spektakularne podvige z obsežnimi posledicami, Asi pa je bliže ideja več manjših dejanj z omejenimi posledicami saj, kot pravi, „kapljica izdolbe kamen“. S tega vidika posvojitve deklice Nike ni naključje, zaradi katerega bi se Halla omehčala, prenehala izvajati šokantna dejanja in svoj manifest objavila prej, kot je nameravala, pač pa ima povsem svoj namen: rešiti Niko pred bedo in osamljenostjo (in poplavami) pomeni „rešiti svet“, kot pravi Asa. Tako se obe nasprotujoči si mnenji (spektakularni načini za doseganje visokih ciljev in umerjena dejanja z razumnimi cilji, ki lahko prinesejo globljo spremembo, če jih izvajamo znova in znova) združita, ko gre za to malo deklico, katere posvojitve bo seveda spremenila njeno življenje, pa tudi življenje njene mame in nedvomno tudi življenja tistih, ki jo obkrožajo.

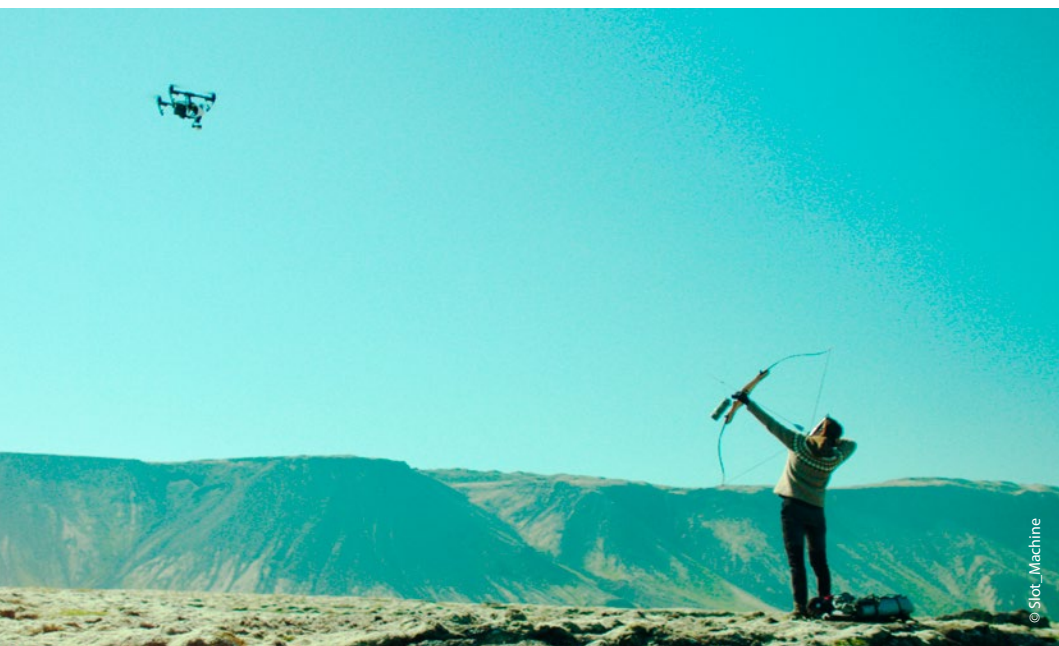
POLITIČNI BOJ

Halla s svojimi sabotajami napada islandsko industrijo in tudi vlado, ki želi preprečiti vsako oviranje gospodarstva. Hallin boj je politični boj. V svojem manifestu med drugim človeške zakone podreja drugim, pomembnejšim in starodavnim zakonom. Baldwin, njen zaveznik z ministrstva, meni, da je njena ubeseditve vsaj nerodna, če že ne neposrečena. Mediji so se namreč precej hitro osredotočili na špekulacije v zvezi s temi „zakoni“ in tem, kaj pomenijo. Razlagati jih je mogoče na več različnih načinov, od najbolj norih do najbolj ekstremističnih. Mediji v svojem besednjaku uporabljajo tudi besedo „demokracija“, saj naj bi bila dejanja junakinje nedemokratična, ker izhajajo iz volje enega posameznika. Zunaj okvirov razprav in besed, ki jih nadzorujejo mediji in vlada (za opis sabotaj se namreč uporablja beseda „nasilje“, medtem ko Halla zagovarja nenasilno dediščino Gandhija ali Nelsona Mandele), film govori o dveh popolnoma nasprotujočih si resničnostih. Vlada in mediji govorijo o demokraciji, obenem pa smo priča namestitvi varnostnih kamer, z namenom, da bi prestregli saboterja, uporabljajo najnaprednejšo tehnologijo, pozivajo k temu, naj Hallo nekdo ovadi, njen manifest „pokopljeje“ tako, da v medijih spodbujajo celo vrsto mnenj, ki diskreditirajo junakinjo, trikrat pa celo aretirajo nedolžnega južnoameriškega turista. Film se norčuje tudi iz predsednika republike, ki ima v filmu zgolj vlogo turističnega vodiča. Na drugi strani Halla živi v skladu s svojimi načeli in v ravnovesju z naravo. Uleže se na tla in svoje lice prisloni k tlu, dobro pozna gore in uporablja skrivališča, ki ji jih ponujajo, od razpoke v skalah do ovčjega okostja, vse do reke, ki ji ponudi zavetje, ko se skriva pred dronom. Kmet, ki pomaga Halli, to stori zato, ker se mu dozdeva, da bi lahko bila s Hallo v oddaljenem sorodstvu, kar kaže na moč družbene in družinske kohezije. Njegova pomoč je še toliko bolj dragocena, ker do obisti pozna svojo zemljo, saj mu pokrajina nakazuje, kje bo Halla nadaljevala svoj beg, da jo bo lahko vodil do virov tople vode, kjer se bo lahko pogrela. Ne smemo pozabiti tudi na ovce, simbol starodavnega pašništva, ki Halli služijo kot skrivališče in zavetje.

Prav tako ne smemo pozabiti na neodvisnost in razglasitev republike Islandije, ki sta večkrat omenjeni v filmu, sicer le v obliki anekdot iz političnega življenja, na primer o turističnem obisku mesta Pingvellir, kjer je bila osnovana republika. Za Hallo imata globlji pomen, saj svoj manifest deli pred parlamentom in pred kipom Jona Sigurdssona, voditelja mirovnega gibanja za neodvisnost Islandije. Izjemno pomembni sta tudi za kmeta, ki želi svoj avtomobil dobiti nazaj pred državnim praznikom. Hallina moč, ki se kaže v njeni spontanosti, naivnosti, iskrenosti in globokem prepričanju, je nedvomno bolj prepričljiva od taktike in preračunljivosti predsednikovih svetovalcev.

NESLUTENA GLOBINA?

Zadnji prizor v filmu je nekoliko skrivnosten. Nenavadno je, da se film, ki je prežet s pustolovščinami in humorjem, konča tako, da filmski liki, med drugim tudi Halla, ki v naročju nosi svojo hčerko, in šest glasbenikov, ki ji je sledilo ves film, izstopijo iz avtobusa, brodirajo po vodi in se oddaljujejo, pri čemer gledalcu kažejo hrbet. Srečen konec filma (Halla, ki se vrača domov z malo Niko) kazi nenavaden in nekoliko resnoben občutek. Da bi se vrnili v Islandijo, morajo peš prečkati poplavljeno območje. Individualna zgodba naše junakinje in njene hčerke se torej konča srečno, skupne zgodovine pa še ni konec. Na različnih koncih sveta revni ljudje še naprej izgubljajo svoje hiše, imetje in zemljišča zaradi katastrof, povezanih s podnebnimi spremembami.

© Slot_Machine

NEKAJ PREDLOGOV ZA NADALJEVANJE

- Vam je na prvi pogled bližje Hallino ali Asino stališče? Menite, da je bolje „dramatično napasti“ in tako doseči spremembe ali da se lahko globlje spremembe dosežejo z manjšimi vsakodnevnimi dejanji? Se vam zdi, da je boj proti globalnemu segrevanju tako nujen, da se ne moremo zadovoljiti z manjšimi vsakodnevnimi dejanji?
- Portreti Nelsona Mandele in Gandhija, ki jih ima Halla v svojem stanovanju, kažejo, da so Hallina dejanja upora nenasilna. Film, v katerem je pogosto uporabljen humor, nedvomno želi gledalce prepričati, da se postavijo na Hallino stran. Menite, da je humor lahko orožje? V kakšnem kontekstu? V katerih okoliščinah?
- Obe sestri poosebljata določeno obliko harmonije, vsaka na svoj način. Harmonija zborovskega petja, harmonija kretenj tajčija, harmonija narave, harmonija joge ... Ali ni morda nekatere oblike harmonije moč najti tudi na drugi strani filozofskega spektra filma, torej v velikih industrijah, proti katerim se bori Halla? Ali niso visokonapetostni daljnovidni, ki jih Halla uničuje, tudi sredstvo za izražanje globoke umetne harmonije?
- Ali se vas Asa dotakne z naslednjo izjavo: „Rešila boš otroka in s tem tudi svet.“ Kaj po vašem mnenju pomeni ta stavek?

les grignoux

EVROPSKI KINO ZA EVROPEJCE

Nagrada LUX s filmi nadarjenih mladih evropskih režiserjev in režiserk združuje presenetljivo različne filmske žanre in izraze. Evropski parlament ima čast predstaviti tri filme, ki se potegujejo za filmsko nagrado LUX 2018:

STYX, film režiserja Wolfganga Fischerja, Nemčija, Avstrija

DRUGA STRAN VSEGA (*Druga strana svega*), film režiserke Mile Turajlić, Srbija, Francija, Katar

BOJEVNICA (*Kona fer í stríð*), film režiserja Benedikta Erlingssona, Islandija, Francija, Ukrajina

Filmi toplo in inteligentno obravnavajo aktualne teme ter odsevajo, kar Evropa preživlja v tem trenutku. Prikazujejo osebe, ki svet okoli sebe gledajo z novimi očmi ter poskušajo razumeti realnost, družbo in skupnost, katere del so. S prikazom naših zgodb, oplemenitenih z vznemirljivostjo filmskega medija, poudarjamo kakovost in raznolikost evropskega filma ter njegov pomen za izgradnjo socialnih vrednot in kulturnih skupnosti. Vabimo vas, da si filme ogledate na sedmih Filmskih dnevih LUX.

FILMSKA NAGRADA LUX

Kultura ima ključno vlogo pri izgradnji naših družb.

Evropski parlament je zato leta 2007 začel podeljevati filmsko nagrado LUX, s katero želi prispevati k širši distribuciji evropskih filmov in spodbujati evropsko razpravo o pomembnih družbenih vprašanjih.

Filmska nagrada LUX je edinstvena pobuda. Medtem ko je večina evropskih koprodukcij prikazanih le v državi izvora in redkokdaj drugod, tudi znotraj Unije, filmska nagrada LUX omogoča podnaslovitev treh evropskih filmov v 24 uradnih jezikov Evropske unije.

Prejemnika filmske nagrade LUX bodo z glasovanjem izbrali poslanci Evropskega parlamenta. Razglasitev zmagovalca bo 14. novembra 2018.

FILMSKI DNEVI LUX

Filmska nagrada LUX je spodbudila nastanek Filmskih dnevov LUX. Od leta 2012 se trije filmi, ki se potegujejo za filmsko nagrado LUX, širše predstavijo evropskemu občinstvu na Filmskih dnevih LUX.

V sklopu Filmskih dnevov LUX vas vabimo k uživanju v nepozabni kulturni izkušnji, ki presega meje. Od oktobra 2018 do januarja 2019 se lahko pridružite ljubiteljem filma iz vse Evrope na projekcijah treh filmov v enem od 24 uradnih jezikov Evropske unije. Ne pozabite prek našega spletnega mesta luxprize.eu ali Facebook strani glasovati za svoj najljubši film!

NAGRADA OBČINSTVA

V okviru filmske nagrade LUX se podeli tudi nagrada občinstva. Glasujte za enega od treh filmov do 31. januarja 2019! Z malce sreče boste julija 2019 na povabilo Evropskega parlamenta obiskali mednarodni filmski festival v Karlovih Varih in napovedali naslov filma, ki bo prejel nagrado občinstva.

GLEJ,
RAZPRAVLJAJ
IN GLASUJ!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽISER: Benedikt Erlingsson

SCENARIJ: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

IGRAJO: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

DIREKTOR FOTOGRAFIJE: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCENTI: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

PRODUKCIJA: Slot Machine, Gulldregurinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

LETO: 2018

DOLŽINA: 101'

ŽANR: fikcija

DRŽAVA: Islandija, Francija, Ukrajina

IZVIRNI JEZIK: islandščina (tudi angleščina, španščina)

DISTRIBUTER: Demiurg

Besedilo končano julija 2018.

© Slot_Machine

© Slot_Machine